

Kortslutning om strømavgifter

En rekke medieoppslag skaper et bilde av at staten får ekstra avgiftsinntekter av høye kraftpriser. Dette er galt. Regjeringen er opptatt av at svakstilte ikke skal fryse som følge av høye strømpriser, men det minst treffsikre vi kan gjøre er å fjerne avgifter eller sette ned utbytter eller skatter. Strømmen blir ikke merkbart billigere for forbruker, og fortjenesten til strømprodusentene vil øke.

For det første er el-avgiften en fast avgift per kWh, og helt uavhengig av strømprisen. Statens inntekter fra el-avgiften avhenger derimot av hvor mye strøm som forbrukes. I kalde perioder med høyt forbruk vil inntektene øke, mens i perioder med lavt forbruk blir inntektene redusert. Økte strømpriser fører isolert sett til at vi reagerer med å kjøpe mindre kraft, og statens inntekter fra el-avgiften går ned.

I 2003 hadde vi svært høye strømpriser, og også den gang ble det hevdet at staten inntekter fra moms kom til å øke kraftig. Men tallenes tale er klar. Momsinntektene fra det private forbruket ble den gang ikke bare uendret, men faktisk lavere enn budsjettet. Årsaken er enkel. Det samlede forbruket av varer og tjenester ble lavere enn forventet.

Momsinntektene fra strøm øker isolert ved økte strømpriser. Men statens samlede momsinntekter bestemmes av alle kjøp av varer og tjenester. Når strømpri-

Økte strømpriser fører isolert sett til at vi reagerer med å kjøpe mindre kraft, og statens inntekter fra el-avgiften går ned.

FEIL: Statssekretær Roger Schjerva mener medieoppslag om at Staten tjener ekstra på høyere strømpriser er feil.

ILLUSTRASJONSFOTO: ANNE JO LEXANDER

sene øker, vil husholdningenes få mindre å rutte med til å kjøpe andre varer og tjenester enn elektrisitet. Dette gir staten mindre momsinnntekter fra disse områdene. Det er fornuftig å ha et bredt momssystem slik at vi ikke må skru bevilgningene til velferd opp og ned etter som forbruksmønsteret endrer seg.

Heller ikke grunnrenteskattelagging eller eierandeler i strømselskapene bidrar til høye strømpriser. Selskapenes grunn-

rentebeskatning og utbytte til staten påvirker ikke prisen, men betyr kun at noe av fortjenesten ved høye strømpriser tilfaller fellesskapet, og ikke bare havner i lomma på kommersielle aktører i Norge eller Europa.

Høye strømpriser følger av knapphet på strøm i markedet, og motiverer bedrifter og husholdninger til å begrense bruken. Dette hindrer blant annet ukontrollerte utkoblinger som kan føre til alvorlige konsekvenser. Slik situasjonen er i vinter ville en avgiftsreduksjon ikke nødvendigvis føre til tilsvarende lavere strømpriser til forbruker-

ne. Dette skyldes at med knapphet på kraft og høy utnyttelse av importmulighetene, vil lavere avgifter presse opp produsent- og markedsprisene. Dette betyr at store deler av en mulig avgiftsreduksjon ville kommet strømprodusentene til gode – og ikke forbrukerne.

Regjeringen har forståelse for at høye strømpriser kan være en belastning for husholdninger med presset økonomi. Men reduserte avgifter på elektrisk kraft er et lite treffsikkert virkemiddel for å lette situasjonen for husholdninger og bedrifter som rammes av høye strømpriser. I gjennom-

snitt benytter husholdninger med høy inntekt mer strøm enn husholdninger med lav inntekt. Dette innebærer at i den grad en hadde lyktes i å presse prisen til forbruker ned ved avgiftskutt ville størstedelen av gevinsten tilfalt husholdninger med høy inntekt. Regjeringen har derfor prioritert å bevilge minst 2.500 kroner til de over 125.000 hjemmene som får bostøtte i Norge for at de skal få dekket uventede høye strømavgifter.

Roger Schjerva

SV, statssekretær Finansdepartementet

En trussel mot personvernet

Justisdepartementet har fremmet forslag om å innføre EUs datalagringsdirektiv i Norge. SV og Sp har markert uenighet i regjeringen, og vil stemme mot dette i Stortinget.

Ap er det eneste partiet som hittil har konkludert med at de er for datalagringsdirektivet. Høyre har ikke bestemt seg. Alle andre partier er i mot. Dermed står og faller saken med hva Høyre bestemmer seg for. Til tross for at mange i Høyre har markert seg som motstandere av direktivet, frykter SV at tilhengerne vil vinne fram til slutt.

Datalagringsdirektivet innebærer blant annet at opplysninger om din mobil- og internettbruk skal lagres i en lengre periode. Hvem du snakker med eller sender SMS til og hvor du var da du gjorde det. Opplysningene blir lagret i tilfelle du gjør noe galt. De ulike telefon-

og internettleverandørene har ansvaret for lagringen. I EU går diskusjonen om å utvide direktivet, blant annet til å lagre informasjon om hva du søker etter på Internett.

Tilhengerne sier at datalagring et verktøy mot kriminalitet. Men dette er jo et argument for å innføre stadig sterkere overvåking på alle livets felt. Politiet skal selvfølgelig ha gode verktøy for å oppklare kriminalitet. Men å innføre automatisk overvåking er å gå for langt.

I disse Wikileaks-tider vet vi at ingen opplysninger er helt sikre. SV er bekymret for at det kun vil være et spørsmål om tid før kriminelle kan hente ut personlige data om deg og meg. Måtte Høyre ta til fornuft og si nei til direktivet.

Silje Guleng
Askøy SV

Papirlaus og heimlaus

Eg tykkjer somtid det er vanskeleg å vera politisk. Kva gjer vi når omsynet til enkeltindivid kolliderer med politiske prinsipp og eit lovverk som i og for seg har fornuftige utgangspunkt? Marie Amelie-saka skapar eit slikt dilemma.

Det er mange som engasjerer seg i saka hennar – jenta som kom hit til landet som 16-åring, og som valte å stå fram med historia si. I boka «Ulovlig norsk» skriv ho om det å leva som papirlaus flyktning utan lovleg opphald dei siste 8 åra. No har ho vorte pågripen, og kan bli sendt ut av landet i løpet av to veker. Saka hennar gjeld ikkje grunnleggjande nasjonale interesser eller utanrikspolitiske omsyn. Såleis kan ikkje justisminister Storbjerget blande seg inn i det Utlendingsnemnda UNE eller UDI gjer. Men saka reiser eit stort spørsmål: Kva når regelverket vi har vedteke blir tolka slik av utlendingsmyndighetene at det gir openbart urimelege utslag?

Eg representerer sjølv eitt av regjeringspartia. Eg er saman med resten av dei raud-grøne oppteken av at Noreg skal føre ein streng, men rettferdig asylopolitikk. Målet er at dei som har reelt beskyttelsesbehov skal få bli og at desse skal bli best mogleg integrerte i samfunnet vårt. For å oppnå dette, er det stort sett semje om at dei som ikkje har eit dokumentert beskyttelsesbehov og som har fått avslag på søknadene sine skal ut av landet snarast råd.

Samstundes er det vesentleg det skjønnest utlendingsmyndighetene utøver er godt. Det vil i dette tilfellet seie om praktiseringa av den såkalla uforholdsmessigheitsvurderinga er rett. Spørsmålet er om regjeringa skal instruere UDI om at det td som hovudregel skal bli gitt opphald til personar som har kome til Noreg som mindreårige asylsøkkjarar og som har knytt seg til Noreg gjennom eit langvarig opphald. Dvs at det hovudsakleg skal reknast som eit uforholdsmessig tiltak å utvise desse.

Dette er heller ikkje uproblematisk. Det skal ikkje løne seg å koma til Noreg ulovleg og gå i skjul i påvente av at ein får mange nok år i landet til at ein får opphald utan at beskyttelsesbehovet er der. Det må heller ikkje bli slik at vi engasjerer oss breitt kun når utsendingsvedtak gjeld enkeltmenneske med kvit hud og som har lært seg å tala godt norsk.

Likevel: Maria Amelie si sak er spesiell. Ho har ingen annan heim enn den i Noreg. Ho vart teke med hit av foreldra sine, og vart att her aleine medan ho enno var mindreårig. Ho har vore borte frå det opprinnelege heimlandet sidan ho var tolv år. Spesielle omsyn må takast i enkelte saker. Denne saka er etter mi meining ei slik.

Jenny Klinge

Justispolitisk talskvinne, Sp